

Která som ja?

Anna Ďarmati

Venujem tým odvážnym častiam nás

Som tai chi tanečnica života. Tajčím, tančím a píšem. Pretože o to najlepšie zo seba sa chcem deliť.

Píšem od malička, od rodičov som dostala do vienka lásku k slovu aj dar vyšívať písmenami pôsobivé obrazy.

V októbri 2022 som vydala knihu rozprávok Tajomstvo ríše draka, ktorá odvtedy otvára srdcia malých, väčších aj veľkých. Na jar 2026 vyjde jej voľné pokračovanie Najväčšie želanie duše – pre tínedžerov a aj vnútorných tínedžerov v nás.

Poviedky tejto zbierky vznikali v rokoch 2022 – 2025 a sú pre mňa hrovým objavovaním toho, kedy a ako nám to s múzou ladí. Názov zbierky je zároveň úlohou pre vás – (s)poznáte ma?

OBSAH

Svetlonoška	4
Zuzka	7
Laura	9
Margarétka	13
Luna	26

SVETLONOŠKA

Kdesi zdola, z dediny zahalenej bezhviezdou nocou, sa ozval kostolný zvon. Dvanásť úderov. Svättojánska vatra pomaly dohorievala, posledné iskry tancovali svoj osudový tanec a bez varovania osvetľovali tváre sediacich dookola.

Ešte rozhorúčení z tanca a preskakovania ohňa boli teraz nehybní a mlkvi, zamyslení. Možno ani ten zvon nepočuli. Sedeli dvanásť ako mesiačikovia; mládenci aj dievčence, v najčarovnejšej noci roka.

Polnočný čas bol práve tou chvíľou, keď mali vstať a vnoriť sa do zákutí lesa, každý dúfajúc, že práve on či ona ho nájde.

Peráčinový kvet. Tajomný kvietok paprade, ktorý vykvitne len raz za rok na svättojánsku noc. Tomu, kto ho odtrhne, splní najväčšie želanie.

No zrazu, mihavú chvíľu predtým, než sa prvý z kruhu postavil, zaváhali. Akoby snáď bolo lepšie len snívať, než sa sna skutočne dotknúť.

A čo keď ho nájdem?

A čo keď ho nenájdem?

Čas sa na moment zastavil a vtedy vyšla z lesa ona.

Ešte nikdy ju tu nikto nevidel. Cudzinka. Na prvý pohľad iná. Krátke svetlé šaty v tme sľaby svietili. Kráčala smerom k nim, bosá, prostovlasá, trochu strapatá, s vlasmi vari ešte černejšími ako noc.

Nespúšťali z nej oči.

Vošla medzi nich, akoby tam ani neboli – kruhom prešla takmer hmatateľná vlna nevôle. No ona nezastala, neobzerala sa, krok za krokom sa blížila k ohňu.

Čo tu chce?

Kto to je?

Nevyslovené otázky zaplňali priestor.

Vo svetle pahreby si ju mohli obzrieť lepšie. V jej znepokojivo jasných očiach sa zrkadlil tanec iskier, zdalo sa, že ony sú tým jediným, čo vníma.

Alebo nevníma? Ešte krok a stúpi do ohniska!

Poniekto vstali, aby ju zadržali, ženské výkriky sa zastavili na okraji pier, pridusené dlaňami vydesene pritisnutými k ústam. No nestalo sa nič. Doteraz si to nevedia vysvetliť. Čo ich to vtedy zadržalo?

Cudzinka spravila krok.

Všetky pohľady klesli k jej bosým, odhaleným nohám.

Druhý krok.

Iskričky zasyčali a vyleteli vyššie. Snáď ju chceli varovať, no skôr sa zdalo, že ju vítajú.

Zastane? Nezastane? Ak nie, nevyhnutne stúpi do pahreby.

Tretí krok.

Dvanásť párov očí sa fascinovane vpilo do miesta, kde sa biela pokožka chodidiel stretla so žeravými uhlíkmi. Asi by mali cítiť hrôzu, utekať po pomoc, zobrať ju odtiaľ preč... No to, čo sa v ich vnútri rozhostilo, bol takmer posvätný úžas. Dotkol sa ich zázrak.

Neznáma roztvorila ruky, zaklonila hlavu a drobnými krôčikmi začala tancovať. Vyzerala, akoby lietala, ako mýtický Fénix – iskry okolo nej vírili vzduchom, ba postupne aj plamene začali ožívať a pridávať sa k jej tancu.

Pocit zázračna trval len chvíľu. Potom ako keby ich obľiali studenou vodou a surovo prebrali z krásneho sna.

Čo si to dovoľuje? Čo si o sebe myslí?!

Hnev, ktorý sa ich odrazu zmocnil, bol rovnako iracionálny ako mocný. Rozhorel sa súčasne s ohňom.

Úplne nečakane dievčina zrazu zastala. Zdalo sa, že si až teraz uvedomila, kde vlastne je. Usmiala sa, napoly spokojne a napoly skromne, a očami preletela po tvárach v kruhu: „Už zase horí.“

Podráždené, rozhorčené ticho sa okamžite zmenilo na jedinú nevyslovenú otázku.

O čom to, dočerta, hovorí?

Akoby im to vyčítala z očí.

„Volám sa Svetlonoška. Prinášam ľuďom svetlo. Váš oheň zhasol, tak som ho opäť zapálila.“

V nádeji k nim vystrela ruky, no vzápätí ich spustila. Podobné chvíle zažila už mnohokrát.

Túžiac po prijatí stretávala len nepochopenie, odmietanie, hnev, strach...

Zmes zvyšujúcich sa hlasov sa jej zliala dokopy a udrela do nej ako prílivová vlna. Opäť. Zakryla si uši a rozbehla sa preč. Preč!

Oheň dohorel a skupinku zahalila tma.

Svetlonoška utekala, až kým ju láskavo neukryla lesná húština. Nohy, ktorým plamene neublížili, mala doráňané trnmi, v hrudi ju pichalo z prudkého behu, no najviac ju bolel smútok.

Prečo?! Prečo to takto musí byť? Nevybrala som si to! Nechcem to!

Tento les nepoznala, no nebolo to pre ňu nič nové. Nebola nikde doma. Nikam nepatrila. Utréla si slzy. Na mokrých prstoch akoby sa niečo zablysko. Zdvihla hlavu a napriek všetkej ťažobe v srdci sa musela usmiať – okolo nej krúžili a tancovali, rovnako ako ona pred chvíľou, svätojánske mušky. Svetlušky. Prileteli bližšie a vzdialili sa, a opäť a znovu...

Volajú ma?

Nechala sa viesť. Už dávno nespochybňovala znamenia. Nebála sa tmy ani neznámeho lesa – najzraniteľnejšia sa cítila medzi ľuďmi, a predsa tam ju to najviac ťahalo. Ako dlho šla, by nevedela povedať. Svetlušky si jej sadali na ruky a do vlasov – svietila rovnako ako ony. Zrazu zbadala niečo oveľa jasnejšie a žiarivejšie než svetielka malých mušiek. Nádherný, plne rozkvitnutý magický kvet peráčiny. Ako zhypnotizovaná, neschopná spustiť z neho oči, kráčala bližšie. Očarene sa dotkla krehkých lupeňov a vzápätí ňou myklo.

„Odtrhni ho!“

Vyľakane sa obzrela. Vôbec nepostrehla, kedy tí dvanásti od ohňa prišli.

„Odtrhni ho. Splní ti najväčšie želanie.“

V ich hlasoch znelo sklamanie. Prečo ona?

V prvej chvíli chcela vstať a odísť. Nech si ho majú, kvet predsa vyrástol v ich lese. V jeho žiarivom svetle ich dobre videla – pohľady bodajúce viac než trne, nevypovedané myšlienky stavajúce barikády.

No potom sa niečo v nej zlomilo. Opäť chytila kvietok.

Vedela, že stratí svoj dar, že nemôže mať oboje.

Odtrhla peráčinový kvet, pritlačila si ho na srdce, zavrela oči a v duchu vyslovila želanie.

Prebral ju jemný dotyk ruky na pleci. Bála sa otvoriť oči, no cítila blízko pri sebe ľudí. Nieкто jej zobral dlane do svojich. A do uší, ako najkrajšia hudba, jej zaznelo:

„Vitaj medzi nami, Svetlanka.“

ZUZKA

„Máš novú knihu?“ opýtala som sa, keď mi naučený obrázok našej obývačky narušil neznámy objekt.

„Požičala mi ju kamoška.“

Niečo nedefinovateľné v jeho hlase ma prinútilo spozornieť. Tváril sa úplne neutrálne, ale oči nezdvihol.

Možno až príliš neutrálne, ozvalo sa neznáme „čosi“ vo mne.

Možno sa nemusíš hrať na Sherlocka, odsekla som tomu vnútornému hlasu.

„Čosi“ sa vševedúco, veľavýznamne uškrnulo, a ďalej nepokračovalo. Nemuselo. Niekedy je ticho hlasnejšie ako slová.

O niekoľko prebdených nocí neskôr sa ukázalo, že kamoška sa volá Zuzka a má všetko, čo ja nie – je učebnicovo krásna (a nie len „sympatická s vyžarovaním“), spontánna, vtipná, no najmä (a to bolelo najviac) športovkyňa. A tak si poľahky (a aj dosť bezohľadne) získala tie stránky a podoby môjho priateľa, ktoré som mala zaradené v kategórii „nehodneme sa, ale dopĺňame“.

Žiarlivosť.

Hm. Hovorí sa, že kto nežiarli, ten neľúbi. Ale mne sa to nepáčilo. Bolo dosť zlé pozeráť sa na tie ich – oficiálnym názvom – lyžovačky a spol., nieto ešte cítiť v sebe taký, no, povedzme že podradný pocit ako žiarlivosť.

„Dobre, zlatá moja,“ povedala som svojmu obrazu v zrkadle, „možno stratíš priateľa, ale to neznamená, že musíš stratiť seba. Povedz mi, prečo žiarliš?“

„Lebo on je môj!“ vykričlo moje vnútro.

„Nikto nikomu nepatrí. Majetnícka láska je obchod, nie vzťah.“

Zalapala som po dychu nad nemilosrdnosťou toho vyhlásenia. Ale vzdať som sa nechcela.

„Nie je to fér! Som s ním toľké roky – a vôbec to nebol ľahký čas. A ona príde, zažiarí ako kométa a všetko je zabudnuté?“

„Znie to, ako by si mala strach...“

„Jasné, že mám strach! Strácam ho!“

„...strach, že tá druhá je lepšia.“

Môjmu odrazu v zrkadle stiekla po tvári slza. Štípala ale na mojom líci. „Čo máš ty, čo nemá ona?“ prehovorilo opäť to tajomné „čosi“ vo mne.

„Poznám ho. Viem, čo je pre neho dôležité.“

„Tak to vyslov...“

„Je to sloboda.“

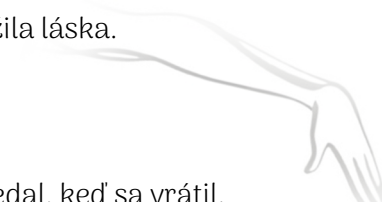
„Vieš mu ju teraz dať? Naozaj úprimne povedať: Chod', zaži, čo potrebuješ, dosýť si, čo ti chýba.

Ja na teba počkám. Dokážeš to?“

Trvalo mi dlho, kým som odpovedala. Na váhy som kládla potrebu istoty, obavy, hnev, sebaľútosť, pochybnosti, zlomenú dôveru... No všetko prevážila láska.

„Dokážem to.“

Epizóda „Zuzka“ trvala tri mesiace. „Chcela ma vlastniť,“ povedal, keď sa vrátil.

LAURA

„Som taká krava,“ zložila hlavu do dlaní moja najlepšia kamarátka, pokrvná sestra z detských čias. Do pohára whisky kvapla slza. Ešte stále dosť šokovaná z toho, čo som si práve vypočula, nevedela som, ako byť súcitiacou oporou, čo odo mňa zrejme čakala. Laura bola pre mňa prototypom ideálneho života – zamilovala sa do spolužiaka na strednej škole, výška v rôznych mestách im vzťah nepokazila, vzali sa, úspešne sa zamestnali v odbore, ktorý študovali, mali dve krásne deti, dom pri jazere, mačku, psa...

A teraz tu sedí a vysvetľuje mi, že okrem svojho manžela nikoho iného intímne nespoznala a že jej zrazu došlo, ako jej to chýba. Že si dohodla rande s jasným cieľom a návšteva u mňa je jej krycí manéver. Ale na poslednú chvíľu cúvla a teraz ani nevie, prečo plače – od ľútosti alebo od úľavy.

Odpila si poriadny glg a rozkašľala sa.

„Musím ťa naučiť piť,“ štuchla som do nej, aby som odľahčila atmosféru. Chytla mi ruku a pritisla si ju na čelo.

„Agi, fakt som to veľmi chcela. Tešila som sa na to vyše mesiaca. Som taká...“ To slovo sa jej nechcelo vydrať spoza pier. „...taká nadržaná,“ zašepkala nakoniec.

S Laurou sme boli od škôlky ako sestry. Nerozlučné. Na prespávačkách sme si, túliac sa jedna k druhej v posteli, do noci zverovali tajomstvá – najprv o tom, ktorý chlapec sa nám páči, neskôr o prvej puse, prvom milovaní... Bola krehká, naivne dôverčivá, rozkošne nerozumela vtipom, vždy zodpovedná, s veľkým srdcom.

V takejto polohe som ju nepoznala.

„Čo mám robiť?“ obrátila ku mne svoje veľké bledomodré oči, ktoré boli teraz červené od plaču a pôsobili detsky odovzdane.

„Lauruš, panebože, jasné, že si sa nemohla vyspať s niekým, koho vôbec nepoznáš!“

„No veď ale s tým, koho poznám, už vôbec nie,“ zamrňala akoby urazene a potiahla nosom.

Nevedela som, čo povedať, tak som nám obom aspoň doliala. V hlave som mala ako vygumované. To posledné, čo sme obe potrebovali, bolo moralizovanie nad tým, že sa rozhodla podviesť svojho manžela. Koniec koncov, v otázke sexu som tiež nebola žiadne neviniatko, aj keď teraz už dlhší čas plávam v pokojných vodách.

S Rišom sme spolu už päť rokov a v posteli nám to klope. Hoci ma rád občas podpichne, že na to naše obrovské letisko by sa pokojne zmestila ešte jedna žena.

Vždy som si hovorila, že muži fantazírujúci o trojke si dosť veria...

Zrazu ma obľiala horúčava a bolo mi viac ako jasné, že whisky je v tom nevinne. Pozrela som sa na Lauru – vyzerala, že je myšlienkami ďaleko, ale už neplakala. Mokré líca sa jej leskli vo svetle lampy, pery mala trochu opuchnuté.

Vedela by som pobožkať ženu?

„Možno mám nápad.“

Vlastný hlas mi znel cudzo, akoby prehovorila nejaká doteraz umlčovaná časť mňa. Pozrela na mňa a bolo vidno, že sa len s námahou vracia zo svojich myšlienkových túlačiek. Kým som jej vysvetľovala tú – v mojich očiach najbizarnejšiu možnú – ideu, v tvári sa jej vystriedalo všetko: šok, nedôvera, pochybnosti, nádej a nakoniec nadšenie. Také to bláznivé nadšenie, nad ktorým sa nesmie veľmi premýšľať, aby sa nerozplynulo.

„Tak teda... áno!“ vykrikla rozpustilo a rozosmiala sa.

To znie trochu ako na svadbe, pomyslela som si úplne nevhodne a zasmiala sa tiež. A ešte stále sa smejúc som zavolała Rišovi, ktorý bol práve na chalupe sto kilometrov od nás.

V telefóne ostalo na dlhý čas ticho. Pozerali sme s Laurou na seba, obe v napätí, každá pre niečo iné. Netušila som, akú odpoveď si želám počuť.

„Štartujem auto, o hodinu som pri vás.“ A zložil.

Znelo to provokatívne a sexi. Túto nekompromisnú rozhodnosť som mala na mojom Rišovi fakt rada.

Na mojom Rišovi...

Bude ešte môj, keď...?

„Čo budeme tú hodinu robiť?“ ozvala sa Laura spoza poháríka. Brúsené sklo jej odrážalo na tvár malé svetielka, takže vyzerala takmer mysticky. V ústach mi vyschlo: „To je otázka, či výzva?“

Ešte nikdy som nič podobné nezažila. Dotýkať sa iného človeka a zároveň mať pocit, že sa dotýkam seba. Takto nejako to mohli zažívať Adam a Eva v rajskej záhrade – všetko tam pre nich bolo nové, neznáme, šťavnaté..., a zároveň boli každým krokom viac doma. Laura mala privreté oči a nechala ma prstami blúdiť po svojom tele, tichučko, slastne vzdychajúc. No ťažko povedať, ktorá z nás bola viac vzrušená. Mala opálené telo a ja som si uvedomila, že sa zjavne opaľuje hore bez. Pohľad predbehol myšlienku a sklúzol nižšie... A holí sa dohľadka, dokončila som svoje objavy.

Prstami som sa zľahka dotkla jej bradavky. Zareagovala okamžite. Laura sa prehla v chrbte a jej telo šepkalo: „Ešte!“ A nástojčivo sa mi ponúkalo. Obkrúžila som bradavku jazykom a jemne ju zovrela perami. Po celom tele sa mi rozbehol prúd šteklivých iskričiek. Zbiehali sa v rozkroku a intenzívne vibrovali. Bozkávala som ju ďalej, stále náruživšie, všetko ostatné prestalo existovať. Čím nižšie som sa dostávala, tým bola Laura hlasnejšia. Dúfam, že susedia nie sú doma, napadlo mi v jednej chvíli. Láskala som jej stehná a slabiny a naschvál oddaľovala to, po čom túžila. Nakoniec to nevydržala a nasmerovala mi ústa tam, kde ich chcela mať. Pousmiala som sa nad jej netrpezlivosťou; ja som to mala presne opačne – želala som si, aby to nikdy neskončilo.

Až do tejto chvíle som nemala možnosť oceniť, aké je ženské prirodzenie nádherné – ako rozkvitnutý kvet. Jazykom som roztvárala lupienky, hrala sa s nimi, až kým som nezotrvala na tom najcitlivejšom mieste. Laura sa chvela, rukami zvierala vankúše okolo seba, bola horúca, spotená, krásna. Jej vzrušenie bolo aj mojím vzrušením.

Ešte viac som spomalila a ruky natiahla hore k jej prsiam. Boli väčšie ako moje dlane, bolo príjemné sa nimi túlať a len občas, akoby náhodou, prejsť po bradavkách. Vtedy vždy Laurou prešla vlna triašky a zachrípnuto vydýchla. Tie vlny sa stupňovali, zlievali, cítila som, že už o chvíľu príde vyvrcholenie, ale chcela som ju tam podržať čo najdlhšie. Rukami mi zvierala vlasy, stále silnejšie, bola to extatická bolesť, ktorá ma akoby robila živšou, citlivejšou, chtivejšou.

A zrazu prišiel výbuch. Laura vykrikla, vzopäla sa, pritísla ma k sebe, jej telo mocne pulzovalo, najprv stiahnuté v krči orgazmu, potom nádherne otvorené, nekonečné. Možno takto vznikol vesmír, pomyslela som si.

Ležali sme bez pohnutia spolu dlho. Cítila som, ako sa jej dych pozvoľna upokojuje, ako sa vlny menia na pokojnú hladinu, len občas ňou ešte prebehlo malé chvenie, ako vzdialená ozvena rozkoše. Zrazu zdvihla hlavu:

„Si na rade... Chvíľku počkaj, hneď som naspäť.“

Z kúpeľne doniesla veľké zrkadlo a postavila ho oproti postele. Pozorovala som ju bez slov, ale telo reagovalo neomylné, rozprávalo svojím vlastným jazykom. Sadla si na posteľ, oprela sa chrbtom o stenu, rozkročila nohy a šibalsky na mňa mávla:

„Pod!“

Nasmerovala ma, aby som si sadla rovnako a oprela sa o ňu. Rukami mi roztvorila stehná a zašepkala:

„Sľúb mi, že nebudeš zatvárať oči.“

Videla som v zrkadle, ako mi oprela hlavu o svoje plece, jazykom oddelila pery a jemne zahryzla do tej spodnej. Videla som, čo so mnou robili jej ruky, videla som svoje telo ako nikdy doteraz. Cítila som hlboké, dôverné, bezhraničné prepojenie a naplno som sa tomu oddala. Akoby sme sa vpili jedna do druhej. Pozerať sa na to bolo možno ešte surreálnejšie, ako to prežívať.

V momente vyvrcholenia, keď sa mi celý svet obrátil dovnútra a rozhorel sa miliónfarebným ohňostrojom, ku mne doľahol jej hlas:

„Dívaj sa! Pozri sa na seba!“

V zrkadle bola celkom iná Agáta, bohyňa extázy, divoká, nespútaná, žiarivá. Na ten pohľad nikdy nezabudnem.

Keď prišiel Rišo, sedeli sme opäť v kuchyni pri pohárikú whisky, ako na začiatku večera. No tento raz nahé, s aurou toho, že už bližšie si ani nemôžeme byť.

„Zastavili ma policajti za rýchlosť, ale keď som im povedal, prečo sa ponáhlam, pustili ma bez pokuty,“ vychrlil na nás vo dverách. Potom sa na nás pozrel dôkladnejšie a dodal:

„Ale vy ma už asi nepotrebuje...“

Laura sa zo smiechom zdvihla a koketne odkráčala do spálne.

Bola to dlhá, bláznivá, vzrušujúca noc, ktorá vo mne posunula hranice možného v mnohých ohľadoch. Ale mágiu toho, čo sme si darovali my s Laurou, prekonať nemohla.

MARGARÉTKA

Autobus zastavil. Zdvihla oči od knižky a preskenovala okolie, aby sa uistila, že ešte nemá vystúpiť. Narazila pri tom na jeho pohľad, znovu. Všimla si ho už na stanici, oči sa im stretli len na kratučký okamih, ale stačil na to, aby ju vrátil v čase o 30 rokov naspäť. Rýchlo sa pozrela inde, akoby nič. Potom sa vrátila k čítaniu, ale slová sa premenili v ničnehovoriace šifry. Nedokázala sa sústrediť. Spoznal ju?

Vtedy bola v podstate ešte dieťa, štrnásťročná účastníčka indiánskeho tábora. Dostala meno Biela Margarétka, lebo v prvý deň si z nej urobila kvietkový prstienok.

Husté vlasy po pás, srdce na dlani, oči ako doširoka otvorené okná, spoza ktorých duša volala: „Život, tu som!“

Ako by ju mohol spoznať. Do vlasov sa jej striebristo votkal čas, do tváre sa zapísalo veľa smiechu, ale aj veľa plaču, viac, než by vtedy tušila. Jej telo vynosilo tri deti... Tri krásne deti. Nič by nemenila. Ale len jeden muž v živote môže byť prvý.

Pocítila, že sa červená. Že by sa stále pozeral?

Aj on sa zmenil. Len máločím teraz pripomínal toho štíhleho, v čiernom oblečeného vedúceho, ktorý im hrával na gitare. V tábore musel „držať formu“, ale že hrá v metalovej kapele úplne zamaskovať nešlo, všetky tie reťaze a vybijané náramky...

Boli tá najnepravdepodobnejšia dvojica, všetkých šokovali. Jej rodičia sa s tým nezmierili za celý čas, čo spolu chodili. Doteraz si pamätá na pocity sklamaní a urazenej hrdosti, že jej nedôverujú, že spochybňujú jej krásnu, čistú prvú lásku.

Áno, bol starší. Áno, bola mladá. Nerozumeli jeho hudbe ani jej citom.

Hrá ešte teraz? Oblečený je celkom obyčajne, aspoň teda tak sa jej zdalo z toho letného pohľadu. Ani si neuvedomila, že zdvihla pohľad od knihy. Usmieval sa. Och, asi ju naozaj spoznal! Obliala ju horúčava.

Boli spolu tri roky. Dal jej čas na všetko. Rozkvitala pod jeho rukami a bozkami, učila sa akordy vášne, spoznávala ženu v sebe. Pomaly. Postupne. Až po tú magickú noc.

Čo by mu povedala? A chcela by sa s ním rozprávať? Zlomila mu srdce. Vyrástla z ich lásky, ani jeden z nich si nevšimol, kedy sa to stalo. A teraz spolu sedia v rovnakom autobuse.

Autobus zastavil. Jej zastávka. Ako vo sne zavrela knihu, zodvihla tašku a vykročila smerom k dverám.

Pamätal sa na ten deň. Díval sa na vodnú hladinu a nevedel ju chytiť. Tú myšlienku, čo okolo neho poletovala ako malá neposedná víla, trochu koketná, ponúkala sa mu, aby sa vzápätí hrala na nedostupnú. Až po dlhej-dlhej chvíli pochopil: jeho myseľ už je pokojná ako táto voda. Konečne. A že to trvalo...

Zdenka nebola jeho prvá láska, ale že je on pre ňu ten prvý, to si totálne užíval. Jej nevinnosť, alebo, lepšie povedané, neskúsenosť vo vzťahoch ho priťahovali priam magneticky. Niekedy ho k sebe pustila viac, niekedy sa stiahla v odmietnutí, nevysvetliteľne, nevyspytateľne, vzrušujúco. Čo sa zdalo byť náhodným letným vzplanutím sa rozhorelo ako neuhasiteľný lesný požiar.

Už vtedy, v tábore, ho upútala jej zvláštna vnútorná zrelosť. Bola vnímavá, rozvážna, tak veľmi iná oproti ostatným pubertáčkam. Pomáhala všade, kde sa dalo, dokonca chodila maličkým rozprávať rozprávky na dobrú noc, keď nevedeli zaspáť. Veľmi ľahko sa dalo zabudnúť, že má len štrnásť.

Koľko rokov môže mať teraz? Nechcelo sa mu to počítať. Nechcelo sa mu vracieť k najťažšiemu obdobiu v živote, keď sa s ním rozišla.

„Uvedomila som si, že ťa už neľúbim“ – tá veta ho budila zo spánku a znovu a znovu mu trhala srdce na kúsky. Nikdy to nepochopil. Je pravda, že sa vídali málo, okrem lásky s vekovým rozdielom to bola aj láska na diaľku, ale ako sa dá za pár mesiacov odlúčenia prestať ľúbiť?

Keď sa mu to snažila vysvetliť, plakali obaja. Hovorila niečo o tom, že dospela, zmenila sa, je už iná, že ich vzťah sa na to za občasných, uponáhľaných víkendov nestihol adaptovať... Mohla hovoriť úplne čokoľvek, preňho to už boli len ohlušujúce zvukové vlny, ktoré zraňovali.

Povedal jej vtedy, že bez nej nemá zmysel ďalej žiť a zdesenie v jej očiach ho na moment potešilo. Vytrhol sa z rúk, ktoré ho chceli zadržať, a odvtedy sa nevideli.

K jazeru sa presťahoval, aby zmenil úplne všetko, čo ju pripomínalo. A aby nevidel vyplašené, podozrievavé pohľady svojich blízkych, ktorí ho stále kontrolovali a chceli strážiť. Život si nevzal, ale veľmi si ublížil, a to ho označovalo nezmazateľnou pečaťou. Ušiel od toho preč.

A voda ho liečila. Pomaly uvoľňovala ťažoby, zovretia žiaľu, pocity krivdy, zrady, menila samotu z nepriateľky na dôvernú známu. Na ten pokojný jesenný deň, keď opäť v sebe našiel mier, nezabudne.

A teraz, z ničoho nič, sedia v rovnakom autobuse a jeho mier je aj po tom dlhom čase ohrozený. Opatrne skúma, čo cíti. Očakával by hnev alebo bolesť, ale nachádza v sebe len sladko-trpké pousmiate sa nad spomienkou - na to krásne, čo medzi sebou mali. Ten úsmev vlastne ani nepatrí Zdenke, ktorú vidí pred sebou. Patrí malej Bielej Margarétke.

✱

Zastaví ma? Nezastaví ma? Keby mala aj dnes na prste margarétku, mohla by si to na jej lupienkoch odpočítať. Sedel v uličke akurát pri dverách, nevyhnutne musela okolo neho prejsť. Líca jej horeli, nevedela, kam sa pozeráť. S veľkou taškou si pripadala taká nemotorná! Škoda, že nie som namaľovaná, napadlo jej a sama seba tou myšlienkou šokovala.

Ešte dva rady...

Už len jeden rad...

Ruky sa jej dotkli prsty, studené a dôverne známe. Asi aj on si uvedomil, aké sú ľadové. „Prepáč, mám z teba trému.“ Predstieraná veselosť nevedela celkom zakryť jeho nervozitu. Možno práve toto uvedomenie jej dodalo istotu.

„Ja tu vystupujem.“

„Nechod!...“

Pozrela naňho a čas sa zastavil. Ticho, ktoré nastalo, nemilosrdne hustlo a tlačilo jej na pľúca, až nemohla dýchať. Akoby sa scvrkla, akoby sa v tej chvíli zmenšila o všetku radosť, ktorú kedy cítila.

„Nechod!...“ bolo posledné slovo, ktoré mu povedala, keď sa jej vyhrážal svojou smrťou.

Verila mu to. Veď ako by nie, tri roky bol celým jej svetom. Bremeno, že nevedela, čo s ním je, so sebou niesla ako guľu na nohe nekonečne dlhé roky. Až s nástupom sociálnych sietí si ho vyhládala – bol ženatý, mal svoju kapelu, vydané albumy.

Hnev, ktorý vtedy pocítila, bol žeravý, ale oslobodzujúci. Zhorela v ňom všetka vina a až z toho popola mohlo začať rásť niečo nové. Nová dôvera v seba, v lásku, v šťastný vzťah.

A teraz sa ten hnev rozhořel nanovo. Vďaka nemu sa čas opäť pohol. Nadýchla sa a vykročila ku schodíkom.

Milan sa musel postaviť, aby udržal svoju ruku na jej.

„Prosím! Ostaň. Alebo, ak musíš vystúpiť, pôjdem aj ja.“

Zaváhala. Nemala chuť znovu ho pustiť do svojho sveta, zmiešať život, na ktorý nechcela myslieť, s tým, ktorý chcela žiť.

Ale možno – možno prišiel čas postaviť sa k tomu, čo sa stalo, čelom. Čo keby nevystúpila? Šofér autobusu ich pobavene pozoroval.

„Doblokujem dáme lístok?“

Milan spýtavo chytil Zdenkinu tašku voľnou rukou. Tú druhú ešte stále nespustil z jej zápästia, akoby počítal s tým, že bude chcieť odísť.

Zdenka pokrútila hlavou. Akoby nemohla uveriť tomu, čo sa chystá povedať. Alebo to bola odpoveď šoférovi?

„Ja vystupujem. Ale ak chceš, pod' so mnou.“

*

Autobus odišiel a oni ostali na prázdnej zastávke. Obaja sa cítili trochu trápne a Milan uvažoval, či Zdenka svoje pozvanie neľutuje. Zblízka vyzerala bledšia a viac unavená, všimol si vrásky okolo jej očí. Podvedome hľadal tie črty, ktoré poznal. Pery, áno, pery sú rovnaké. Zahanbil sa, keď si uvedomil, kam ho myšlienky zradne vedú.

Zdenka stále pozerala do zeme, takže jej hlas znel trochu zastreto:

„Čo teraz?“

„Podme si niekam sadnúť, možno kaviareň by bola fajn? Pozývam ťa,“ dodal trochu neisto.

Keď sa naňho konečne pozrela, nevedel jej pohľad dešifrovať. Vždy bola silná osobnosť, ale teraz mal pocit, že ho úplne prevalcovala.

„Svoj účet zaplatím sama. Tak teda podme niečo nájsť.“

Vystúpili tam, kde ani jeden z nich nebol doma. Zdenka tu len prestupovala, Milan mal pôvodne cestovať ďalej. Ale nájsť kaviareň v meste a navyše na trase diaľkových autobusových liniek nebolo vôbec ťažké.

Inokedy by si Zdenka dala espresso ě tonic, ale dnes zvolila írsku kávu. Potrebovala niečo ostrejšie. Milan si dal Radler, nevedno prečo mal pocit, že by Zdenke pivo vadilo. Úľava z toho, že chvíľu majú čo robiť, kým si nápoje vyberali a objednali, rýchlo pominula, a opäť ostalo ticho.

Kým vlastne jeden pre druhého sú? uvažoval Milan. Boli niekoľko rokov zamilovaní, chvíľku milenci, ale to je dávno preč, len krátka prchavá šťastná epizódka v hurikáne života.

Potom ju naozaj dlho nenávidel. Vždy sa pozeral zvrchu na knihy alebo filmy, kde sa v sekunde láska zmení na nenávisť, zdalo sa mu to nemožné, pritiahnuté za vlasy. Možno preto som si to potreboval zažiť... napadlo mu.

Hlúposť! zahriakol sám seba.

Teraz najviac cítil zvedavosť. A tiež akúsi nepochopiteľnú naliehavosť byť s ňou. Nakoniec, veď preto sú teraz tu. Mal by už niečo povedať...

„Poznáš tú hru? Povedz, čo vidíš, počuješ, cítiš, čoho sa môžeš dotknúť a čo môžeš ochutnať?“

✽

Zdenku to prekvapilo. Hru? To je fakt vtipné. Nevidia sa tridsať rokov, rozišli sa najhoršie, ako sa dalo a teraz prvé, čo jej navrhne, je hra?!

Na druhej strane bola rada, že niečo povedal. To ticho už bolo neznesiteľné. A jej úvahy o tom, či ju Milan pozoruje a na čo myslí, boli ešte horšie. Keď už absolútne nelogicky vystúpila z toho prekliateho autobusu (mala ísť radšej neskorším spojom, ako plánovala!), tak prečo nie hra.

Ale osladí mu to...

„Vidím muža, ktorého som kedysi milovala.“

Milan zamrzol s pohárom na polceste k ústam. Položil ho bez toho, aby sa napil. „Počujem svoje slová a neverím, že ich hovorím. Neverila som, že ešte niekedy zaznie slovo milujem v tvojej prítomnosti. Vlastne som neverila, že ešte niekedy v živote to slovo vyslovím. Spochybnil si moju schopnosť ľúbiť!“

Poslednú vetu vysloviť nechcela, ale nijako sa nedalo tomu zabrániť. Rokmi prácne budovaná hrádza prestávala zvládať prívally emócií.

„Ja som spochybnil...? Ty si sa rozišla so mnou!“

Staršia dáma pri vedľajšom stolíku na nich pohoršene zazrela. Bolo asi naivné myslieť si, že tento rozhovor zvládnu pokojne, ale veril, že zábavná hra ich trošku uvoľní, že vďaka nej nájdu nejaké bezpečné témy.

„Prepáč,“ dodal so sileným pokojom. „Ešte si nedohovorila.“

Jeho rozhorčený výkrik Zdenke potvrdil, čo si celý čas myslela. Milan nikdy nepochopil, ako jej ublížil. Už ale nebolo cesty späť.

„Čo cítim? To je otázka, však?“

Zmocnila sa jej ľahkomyselná, nerozvážna odvaha. Vystrela sa, zdvihla bradu a trochu prižmúrila oči.

„Cítim absurdnosť toho, že tu spolu sedíme. Hnev, že sa snažíš tváriť, akoby bolo všetko prebolené a zabudnuté. Možno u teba,“ prebodla ho pohľadom, „ale u mňa nie. Cítim strach, kam tento rozhovor povedie a čo to so mnou spraví. A ešte kopec vecí cítim a vidím, že tomu nerozumieš, a...“ Zasekla sa. „A ešte cítim, že tá naša niekdajšia blízkosť tam stále niekde je,“ dodala ticho.

Nechcela počuť žiadnu jeho reakciu, preto rýchlo pokračovala ďalej.

„Čoho sa môžem dotknúť?“

Zamiešala si lyžičkou kávu, z ktorej ešte neodpila. Načo som si objednala kávu s whisky, keď si ňou nepomáham?

„Chcela by som sa dotknúť toho miesta, v ktorom sme si rozumeli. Dlh po našom rozchode som si myslela, že som ťa vlastne vôbec nepoznala, keď si... Keď si bol schopný... povedať, že sa chceš zabiť a odísť.“

Vníkala, ako pod stolom nervózne klopká nohou.

„Hovorila som si, že celý náš vzťah bol vlastne len ilúzia, pobláznenie, iracionálne vzplanutie. To ma zraňovalo možno najviac. Pochybovala som o sebe, neverila som, že ešte niekedy budem ľúbiť.“ Hlas sa jej zlomil.

Položila lyžičku z trasúcich sa prstov a konečne si dopriala poriadny dúšok. Káva už bola studená a whisky v nej povzbudzujúco páčila.

„Ale potom som pochopila, že existovalo. To miesto, kde sme boli naozaj spolu. No bola to len zastávka,“ mávla rukou k prístrešku, kde ešte pred chvíľou stáli po odchode autobusu. „Nie cieľová stanica.“

Opäť sa napila.

„Presne, ako teraz.“

„A môžeš sa toho miesta dotknúť?“ úplne nečakane sa ozval Milan.

Tak sa ponorila do hĺbok tejto zvláštnej spovede, až zabudla počítať s jeho zapojením.

„Ešte neviem. Môžem?“

„Tiež neviem. Ale to, že sme sa stretli a sme teraz tu, predsa musí niečo znamenať, či nie?“

„A čo môžem ochutnať?“ rozhodla sa mu neodpovedať. „Čo môžem ochutnať...“

Pomiešala v pohári zvyšky kávy. Trochu jej vyšplechlo na ruku.

Milan cítil veľké nutkanie zotrieť tú drobnú čiernu kvapku, zotrieť všetko, čo bolo čierne medzi nimi. Miesto toho odpil z Radlera.

„Možno horkosť?“ nadhodil.

Zdenka sa usmiala. „Horkosť každopádne. A tiež sladkú šľahačku, ešte jej tu trošku ostalo. A ostrú whisky, z ktorej je teplo v žalúdku a vláčno v nohách. A čistotu, keď to zapijem vodou. Nie je to také jednoznačné,“ dodala a pozrela na Milana.

„Si na rade...“

✽

To mi nedošlo, pomyslel si. Že tú hru budem musieť hrať aj ja...

„Vidím pred sebou krásnu ženu.“

Tvárou sa jej mihol sklamaný výraz. Aké lacné!

„Nie, vážne! Vždy som ju v tebe videl, aj vtedy... dávno. Videl som ťa ako svoju manželku, matku mojich detí. Asi priskoro, viem. Keď si sa so mnou rozišla, túto budúcnosť si mi zobrala. Bolo to viac, než som dokázal uniesť.“

Po chvíli mlčania nečakane dodal: „Ty máš deti?“

„Tri,“ vyslovila potichu, ale očami uhla.

„Ja nakoniec nemám žiadne.“

Ticho, ktoré sa rozhostilo, bolo ako dusno pred búrkou. Nedalo sa pred ním ujsť, zavrieť, schovať..., dostávalo sa všade. Do šiat, pod kožu, až do špiku kostí.

Náhle zatúžila postaviť sa a odísť, ale neposlušné ruky tak silno zvierali stôl, až jej zbeleli kĺby na prstoch.

„Čo počujem?“ ozval sa trochu vyšším hlasom Milan a Zdenka až podskočila od zľaknutia.

„Počujem výčitky svedomia.“

Jemne položil svoju chvejúcu sa ruku na jej zaťatú päšť. Obe boli studené.

„Prepáč mi to.“

Trošku sa poodtiahla.

„Čo presne ti mám prepáčiť?“

Každé slovo vyslovila pomaly a dôkladne, akoby po ňom strieľala šípami. Búrka bola na spadnutie.

„Že som ti nedal vedieť, že som v poriadku. Že som vôbec tie slová vyslovil. Myslel som to vtedy vážne, ale... Bol som hlupák. Ublížil som sebe aj tebe.“

Veľmi sa chcela hnevať, naozaj veľmi, ale aj búrky niekedy prehrmievajú len tak. Po líci jej stiekla slza a za ňou ďalšia a ďalšia, nedali sa zastaviť, akoby sa zbúrala neviditeľná hrádza.

„Nikdy som nevedel, čo robiť, keď ženy plačú. Vždy som mal chuť schovať sa pod dáždník, aby sa ma ich slzy nedotkli, stiekli mimo mňa. Ale v podstate som sa tak schovával len sám pred sebou.“

„Nemáš vreckovku?“ opýtala sa tichučko. Zdalo sa jej to až nevhodne prozaické, ale vedela, že svoju poslednú minula ešte na autobusovej stanici.

Podal jej neotvorený balíček voňajúci po bylinkách. Ten asi kupovala jeho manželka, napadlo jej. Čo by povedala, keby ich tu takto videla? Neodolala, a opýtala sa tú otázku aj nahlas. Keď si už hovoria také dôvernosti...

„Zora?“ prekvapilo ho to. „Vlastne neviem. Asi sa to dozviem, až keď jej o našom stretnutí porozprávam.“

Zaváhal: „Ak teda môžem.“

Zdenka nepatrne prikývla. Z nejakého zvláštneho dôvodu ju zamrzelo, že Milanova manželka má tiež meno začínajúce na Z.

Poutierala si slzy a s nimi aj kus teraz už prebolenej minulosti a vyzvala ho:

„Pokračuj. Čo cítiš, čoho sa môžeš dotknúť a čo môžeš ochutnať.“

Usmial sa. Túto jej dôslednosť si pamätal.

„Cítim radosť, Zdenka. Naozaj. A aj neistotu a bezradnosť a tie výčitky, čo sú ako väzenie, ale najviac radosť. Ako keď po daždi zase vyjde slnko.“

„Ja ešte stále prším,“ ozvala sa naoko rozhorčene Zdenka, ale voči tejto odzbrojujúcej úprimnosti sa nevedela brániť.

„Možno bude dúha,“ žmurkol na ňu Milan a konečne sa schuti napil z Radlera.

Sedeli v kaviarni ešte nejaký čas, a ani jeden z nich by nevedel povedať, ako dlho. Minúty sa lenivo vliekli z nohy na nohu ako deti na túre, keď sa minú nabalené dobroty, alebo svišťali ako vietor v tuneli – podľa toho, aká téma prišla na pretras.

Minulosti sa dotýkali opatrne, zľahka. Bolo to ako kráčať po ľade a nevedieť, v ktorej chvíli sa preboríš. Ale s každým odloženým bremenom, s každou ťažobou, ktorú vyslovili a pustili, sa im kráčalo bezpečnejšie.

Staršia dáma vedľa jedla už tretí krémeš a ešte na nich pár ráz zazrela, keď zvýšili hlas, ale aj ona už musela postrehnúť, že sa tí dvaja, o ktorých sa nevedela rozhodnúť, či sa poznajú

alebo nie, viac usmievajú. Že už nesedia odťažito vtlačení do operadiel stoličiek, ale nakláňajú sa k sebe, a že slzami premočená servítka schne spadnutá na zemi, úplne zabudnutá.

„Podme sa prejsť,“ ozval sa Milan do chvíle ticha, keď sa Zdenka opäť pokúsila napiť z už dávno prázdnej šálky.

„Kam? Veď to tu ani jeden z nás nepozná.“

„A to vadí?“ usmial sa a natiahol ruku, aby Zdenke pomohol dostať sa spoza stola. Je mi už oveľa lepšie, pomyslela si, ale držať sa ťa nebudem. Sklonila sa po tašku a tvárila sa, že si ruku nevšimla.

Milana to zamrzelo, ale uznal svoju chybu. Pri rozhovore ich predsa len oddeľoval stôl, teraz budú musieť nájsť iné, rovnako chránené vzájomné usporiadanie. Minulosť možno prijali, ale nezmizla.

„Ponesiem ti tú tašku,“ navrhol a podanú ruku nasmeroval k Zdenkinej batožine.

„Možno by sme ju mohli nechať tu v kaviarni...“ Zdenka zmizla za dymovým sklom a o pár sekúnd sa vrátila bez tašky.

„Môžeme,“ usmiala sa.

Šli bez slov, každý ponorený do svojich myšlienok. Zdenka postrehla, že sa im kroky zjednotili do rovnakého rytmu. Aj vtedy dávno, v tábore, si raz vyšli na spoločnú prechádzku. V noci, keď už všetci spali. Prechodili tmou až do svitania. Teraz mala rovnaký pocit.

Bolo zvláštne príjemné ísť a nevedieť kam. Zákruta za zákrutou, len tak. Park, ktorý sa pred nimi potom objavil, pôsobil takmer rozprávkovovo – plný kvitnúcich ruží, úzkych kľukatých cestičiek, guľatých trsov levandule a rozmarínových plôtikov. Pozreli sa na seba v radostnom prekvapení.

Milan kývol hlavou smerom k Zdenke, akoby sa pýtal: „Kade teraz?“ Zdenka pokrčila plecami a rozhliadla sa. V strede parku zazrela fontánu. Voda tryskala priamo hore chvíľu vo vyššom, chvíľu v nižšom stĺpci. Raz hore, raz dole, pomyslela si, a nahlas povedala:

„Pozri, zázračný elixír! Podme tam.“

* Zdenka:

Tá fontána bola taká krásna! V najvyššom bode gejzíru kvapôčky vody akoby na okamih zastali a vychutnali si ten zlomok večnosti. Vložila som do prúdu obe ruky. Bola ľadová a štekливо sa

mi penila v dlaniach. V náhlom popude som nimi pohla, aby som Milana ošpliechala, ale hneď som sa zbadala. Vlastne som vôbec nevedela, čo cítim a ako sa správať. Jedna časť môjho ja radostne poskakovala v osviežujúcej úľave, že konečne môžem pustiť, čo ma tak dlho ťažilo. Že najnáročnejšie spomienky môjho života môžem zo svojej duše vyprášiť ako deku z balkóna. Druhá časť sa ošívala. To, čo poznáme, hoci aj nevítané alebo boľavé, je niekedy predsa len prijateľnejšie ako niečo nové, neznáme.

Aby som svoj nedokončený pohyb zamaskovala, opláchla som si vodou krk a tvár a opýtala sa:

„Keby to naozaj bola zázračná voda a mohla plniť želania, čo by si si zaželel?”

„Raňajky,” odpovedal Milan po chvíli váhania.

„Raňajky?” vyprskla som do smiechu. „Je skôr čas na večeru.” No keď som videla, ako sa tvári, smiech zľaknuto cúvol.

„Raňajky po tej noci pred tridsiatimi rokmi. Spolu. Nachystal by som ich pre teba...”

„Milan,” prerušila som ho jemne. „Nemyslím si, že by sme spolu ostali, aj keby som sa s tebou vtedy v sedemnástich nerozišla.”

„Ja viem. Viem to už dlho. Bolo súčasťou môjho liečenia, prijať to.”

Zvedavo som naňho pozrela. Rada by som o tom vedela viac, ale zdalo sa mi nemiestne teraz ho prerušiť a ešte takou otázkou na telo. Cítila som, že mi očerveneli líca. „Raňajky by znamenali, že som neodíšiel a nenechal ťa v neistote a strachu. Že sme ten rozchod zvládli ako priatelia. Hoci, nimi sme vlastne nikdy neboli. Ktovie, či láska na prvý pohľad má vôbec zmysel,” dodal zamyslene. „Zamilovávaš sa vlastne do pocitu, nie do človeka, ktorého vtedy ešte vôbec nepoznáš.”

Nikdy sme neboli priatelia? Tá veta do mňa vrazila ako rozbehnutý vlak. Sadla som si na okraj fontány nevnímajúc, aký je mokrý. Opatrne som skúmala Milanove tvrdenie, akoby som sa bála, čo za príšeru sa z toho ešte môže vyliahnúť. Je to asi pravda. Zamilovali sme sa do seba a potom sa odlúčili na dlhé týždne a ešte dlhšie kilometre. Každé víkendové stretnutie bolo ako vynorenie sa spod hladiny vody a nadýchnutie lásky. Náš vzťah sa odohrával v tých krátkych momentoch nad vodou, ale svoje životy sme žili pod ňou, každý zvlášť.

„Boli sme ako delfíny,” vyslovila som nahlas záver svojich myšlienok. Teraz bol rad na Milanovi, aby ostal zarazený. Vyzeral pritom tak milo komicky!

Znovu som ponorila ruky do vody.

„A čo by si mi nachystal na tie raňajky?”

* Milan:

Tá fontána bola ako dar z nebies. Za celý čas sa Zdenka tak radostne neusmiala, ako keď sme k nej prišli. Vyzerala, že by do nej najradšej skočila a špliechala všade naokolo. Pamätám sa, že nikdy nebola spontánne sa jašiaci typ, bývala taká rozvážna, kontrolovala sa. Aj teraz ten záblesk roztopašnosti rýchlo zhasol. A možno sa mi to len zdalo, lebo by som chcel, aby sa tak stalo?

„Keby to naozaj bola zázračná voda a mohla plniť želania, čo by si si zaželel?“ opýtala sa, keď vybrala ruky z vody a navlhčila si tvár a krk.

Aká to otázka! Odpoveď som v seba mal už roky, niekedy sa mi o tom dokonca snívalo. „Raňajky po tej noci pred tridsiatimi rokmi. Spolu. Nachystal by som ich pre teba...“ Pozrela na mňa láskavo a súcitne ako rodič, ktorý musí sklamať dieťa:

„Milan, nemyslím si, že by sme spolu ostali, aj keby som sa s tebou vtedy v sedemnástich nerozišla.“

Niektoré pravdy sa ťažko počúvajú, aj keď o nich dobre vieme. Z úst druhého znejú vždy inak, než vo vlastnej hlave.

„Ja viem.“ Hlas sa mi trochu zadrhával. „Viem to už dlho. Bolo súčasťou môjho liečenia, prijať to.“

Zdenka na mňa skúmavo pozrela. Asi by chcela vedieť viac, no bola taktná. Možno ešte bude príležitosť porozprávať jej o tom. Aj keď, je to potrebné? Snažíme sa rany hojiť, nie z nich stráhať chrasty.

„Raňajky by znamenali, že som neodišiel a nenechal ťa v neistote a strachu. Že sme ten rozchod zvládli ako priatelia. Hoci,“ náhle mnou prešlo bolestné uvedomenie, „nimi sme vlastne nikdy neboli. Kto vie, či láska na prvý pohľad má vôbec zmysel. Zamilovávaš sa vlastne do pocitu, nie do človeka, ktorého vtedy ešte vôbec nepoznáš.“

Zdenka zbledla, až ma to vyľakalo. Prehnal som to? Posadila sa na okraj fontány ako kôпка nešťastia. Namočila sa jej šaty, napadlo mi, ale nedokázal som nič urobiť, nič povedať. Len som sa díval a čakal, v myšlienkach sa mi takmer viditeľne vzdalovala.

„Boli sme ako delfíny,“ prehovorila po – pre mňa nekonečne dlhom – čase. Tak to sa jej myseľ zatúlala ešte ďalej, než som čakal, napadlo mi. Zrejme som sa musel tváriť poriadne nechápavo. Tvár sa jej rozjasnila v pobavenom úsmeve.

Vysvetlenie sa mi nepočúvalo ľahko, aj keď Zdenka hovorila jemne a citlivo. Až príliš jemne a príliš citlivo, trochu mi pripomínala psychológov, ktorých som navštevoval. Niekedy som mal pocit, že viac mi pomohla voda a jej ticho, keď som sa presťahoval k jazeru, než oni.

Z myšlienok ma vyrušilo čľupnutie, Zdenka opäť ponorila ruky do vody. „A čo by si mi nachystal na tie raňajky?“ opýtala sa a v očiach sa jej znovu blýslo šibalstvo. Tá voda je asi naozaj zázračná.

*

„Čo bude teraz?“ opýtal sa Milan po chvíli. Fontána spievala svoju krásnu pieseň, no aj piesne majú svoj koniec. A on netušil, ako bude vyzeráť tento.

„Teraz sa vrátime na autobus. Už je najvyšší čas.“

A vraj ženy sú romantické, pomyslel si. Vlastne, aj Zdenka bola. Vtedy. Zasnívaná idealistka s nekonečným obdivom k všetkému krásnemu. Kedy sa z nej stala táto racionálna, praktická žena?

Aj Zdenku jej odmeraná odpoveď zamrzela. Akoby ňou vyzmizíkovala čaro rozkvitnutého parku. Nemohla si však pomôcť. Niekedy sa jej zdalo, že má v sebe prepínač. Akonáhle sa presunul na stranu „stihnúť / zvládnuť / usporiadať, nedalo sa tomu vzdorovať. A navyše, už sa nedalo dlhšie zatvárať oči pred tým, že sa musia rozhodnúť, čo tento čas vlastne pre nich znamenal.

„Myslel som...“

„... čo bude teraz s nami, ja viem.“

Zdenka sa postavila z fontány. Premočená látka šiat ju chladila na stehnách a lepila sa na ne. Cítila sa tým zahanbená, akoby toto odhalenie jej kriviek bolo viac, než s čím sa chcela podeliť. Chvíľu kráčali mlčky.

„Neviem sa rozhodnúť, či je naše stretnutie koniec alebo začiatok,“ obrátil sa Milan k Zdenke. Pomaly, zamyslene sa usmiala.

„Možno stred? Pamätáš sa na také tie knihy, kde si sa v určitých momentoch mohol rozhodnúť, ako bude príbeh pokračovať, a potom si čítal ďalej na určenej strane? Mali viacero možných koncov. Ja som si vždy poznačila strany, kde sa takto rozhodovalo, a postupne som sa vracala a odhaľovala všetky možné varianty záveru. A teraz mám presne tento pocit. Že som sa vrátila, nalistovala možnosť rozhodnúť sa inak a vytvoriť nový koniec.“

„A aké je to nové rozhodnutie?“

„Raňajkové.“ Zdenka sa zasmiala a zastala. Pozrela na Milana, ktorý mal chvíľku pocit, že sa utopí v hĺbke jej očí.

„Páčila sa mi predstava rozchodu, ktorý sa skončí pekne. Dlho v mojich spomienkach tá posledná noc prevážila svojou bolestivosťou nad všetkým dobrým, čo medzi nami bolo. A toto rozloženie na miskách váh chcem zmeniť. Čo sa stalo, sa neodstane. Ale dnes sme sa, myslím, navzájom... zahojili?“

Milan prikývol. Bolo mu radostne aj smutno naraz.

„A oddnes už chcem spomínať iba na lásku.“

Znovu vykročila, no po chvíli si uvedomila, že Milan nie je vedľa nej. Keď sa otočila, zbadala, že niečo zdvihol z trávy a dal si to do vrečka. Rýchlo ju dobehol a skôr, ako sa stihla opýtať, čo to bolo, položil otázku on:

„Telefónne čísla si asi...?“

„... nevymeníme,“ dopovedala Zdenka. „Ale možno sa znovu stretneme, niekde v autobuse... Možno budeš so Zorou, ja možno s deťmi...“

Má pravdu, uvedomil si Milan. Naše životy sú ako planéty. Teraz sa ich dráha preťala druhý raz, a možno sa tak ešte stane, ale ich osud nie je putovať spoločne.

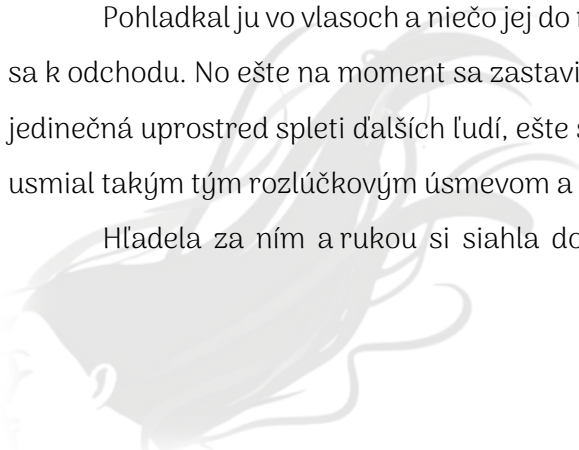
Ticho medzi nimi vydržalo až ku kaviarni. Bolo to také objímajúce ticho plné pochopenia a súladu, ktoré nepotrebuje už nič vysvetľovať.

Zdenka si vyzdvihla svoju tašku, Milan jej ju bez slova zobral z ruky, a ona nenamietala. Na stanici si obaja vyhládali svoj autobus, a ani jeden sa toho druhého neopýtal, kam vlastne ide, či domov, alebo niekam inde. Akoby vyňali týchto pár hodín z bežného chodu sveta a už ich nepotrebovali nikam zaradiť.

Prvý prišiel Zdenkin autobus. Otočila sa k Milanovi, trochu zaváhala, a potom ho objala. Na chvíľu mala pocit, že ho objímajú Zdenky tri. Tá štrnásťročná, čerstvo zamilovaná a úplne stratená v labyrinte lásky, tá sedemnášťročná, ktorá odpustila sebe aj jemu, a tá súčasná, ktorá za to, kde je, vďačí aj prvým dvom. A Milanovi. Nikdy doteraz si to takto neuvedomila.

Pohladkal ju vo vlasoch a niečo jej do nich zasunul. Zľahučka ju pobožkal na líce a otočil sa k odchodu. No ešte na moment sa zastavil a pozrel na ňu. Chcel si jej obraz, ako tam stála, jedinečná uprostred spleti ďalších ľudí, ešte s otlačkom ich objatia, uchovať navždy. Potom sa usmial takým tým rozlúčkovým úsmevom a odišiel.

Hľadela za ním a rukou si siahla do vlasov. Prstami v nich nahmatala margarétku.

LUNA

Mama Katarína hľadela na svoju malú Lunu s láskou v očiach. Ocko Juraj ešte nikdy nevidel také zvláštne svetlo v jej očiach. Ani nemohol, lebo táto nežná krása pohľadu vzniká iba v jedinom momente – keď sa narodí dieťa a zároveň sa zrodí matka. Ten pohľad akoby hovoril: „Už nikdy nebudem tá istá. Časť môjho srdca je už navždy tvoja, dieťa moje. Nech budem kdekoľvek, budem stále pri tebe.“

Ocko objal svoju Katarínu aj Lunu a s dojatím si uvedomil, ako veľmi je šťastný. Nahlas povedal: „Máme to najkrajšie delfínie dievčatko na svete.“

Luna a jej rodičia boli totiž delfíny. Ich domovom bola Amazonka, mohutná a majestátna rieka, taká široká, že na niektorých miestach sa nedalo dovidieť na jej druhý breh. Kľukatila sa dažďovým pralesom, no občas sa vymanila z jeho majetníckeho objatia a vystavila sa svetu na obdiv v plnej kráse.

Amazonka už bola svedkom mnohých podivuhodných príbehov a malé delfínie dievčatko netušilo, že svojím životom napíše ďalší.

Luna rástla a k šťastiu jej nič nechýbalo. S bezstarostným šibalstvom sa vynárala nad hladinu a chytala ňufáikom kvapky vody, ktoré pri tom rozstrekla. Nechávala sa hladiť lúčmi slnka na sivom chrbátiku, zvedavo pozorovala a spoznávala, čo sa deje okolo nej vo vode i na brehu, no na každom jej detskom dobrodružstve najviac milovala návraty do spokojného bezpečia rodičovskej náruče. Okolo nich žilo ešte niekoľko delfínich rodín s mláďatkami – zvykli sa spolu hrať alebo si aspoň na diaľku vymieňať novinky ich tajným jazykom. Zdalo sa, že na jej krásnom živote sa nemá čo zmeniť. Až raz...

Keď sa Luna ráno po zobudení pozrela na svoju mamu, všimla si v jej očiach výraz, aký nikdy predtým nevidela. Vyzerala, akoby bola v nejakom inom svete a do toho ich hľadela len veľmi sťažka cez hustú clonu. Už-už otvárala ústa, že sa na to mamy spýta, keď ju zarazil ockov úsmev – napoly plný pochopenia a napoly smutný.

Ocko vedel, čo sa deje! Ako to, že ona nie?

Cítila sa v tej situácii nepríjemne sama, no keď si ju mama privinula k sebe, hneď na to zabudla.

Spýtavo sa na ňu pozrela a v očiach sa jej odrážalo slnko, ktoré si tancovalo na vlnách.

„Sníval sa mi sen,“ prehovorila Katarína.

Ocko prikývol.

„Videla som dve rieky – žltú a čiernu – vedľa seba, no ich vody sa nespojili,“ pokračovala Katarína a znelo to takmer slávnostne.

Na chvíľu zavládlo ticho. Obaja rodičia hľadeli na Lunu.

„Lunka,“ láskavo ju pohladila hlasom mama, „Lunka, ja... Musím to miesto nájsť. Na nejaký čas odplávam a vy tu budete s ockom bezo mňa. Tá čierna rieka ma má niečo naučiť, musím poslúchnuť to volanie.“

Luna na ňu nechápavo pozrela. Mamine slová jej nedávali vôbec žiadny zmysel. Mamy predsa od detí neodchádzajú! Nikomu z jej kamarátov sa to nikdy nestalo! V jej svete bola rodina vždy spolu.

„Ale...“ slová sa jej hľadali ťažko, „ale prečo je to pre teba dôležitejšie ako my?“ „Och, Luna moja!“ V maminom hlase zaznela bolesť. „Toto nie je súťaž, čo je dôležitejšie. Tvoje miesto – vaše miesto...“ pozrela na svojho druhu, „...v mojom srdci nič nespochybní. Ale každý z nás má v živote svoju cestu. A toto je tá moja.“

Katarína si pritísila dcéru k sebe ešte bližšie a mávnutím privolala aj Juraja. Túlili sa k sebe, ani jeden z nich neprehovoril, každý vo svojich myšlienkach. No ich vzájomná láska bola priam hmatateľná a dodávala im silu odísť aj silu zostať.

Na druhý deň ráno Katarína odplávala. Luna ju nevyprevádzala. Bola zahľtená množstvom pocitov, ktoré sa v nej počas prebdenej noci nazbierali a v ktorých sa nevyznala. Cítila sa sklamaná, zradená, urazená, smutná... Do toho všetkého sa miešala veľká láska k mame a snaha dožiť jej to, po čom túži.

„Som tu, keď budeš potrebovať,“ jemne k nej prehovoril ocko. Vedel, že jeho dcéra potrebuje čas prijať, čo je nezmeniteľné a čo sa žiadnymi slovami nedá vysvetliť.

Ani Katarína sa neplávalo ľahko. Prvý raz odchádzala od milovanej Luny. Vníkala, v akom ťažkom rozpoložení ju necháva, no nemohla inak. Už poznala toto volanie srdca. Prvý raz takto odišla od svojej rodiny ešte celkom mladá, napriek nesúhlasu všetkých. Na tej ceste našla Juraja, svoju druhú polovičku, partnera, ktorý jej bol súdený. Vedela, že Juraj jej aj teraz rozumie a o ich dcéru sa postará. Toto vedomie ju hrialo a dodávalo jej pohybom nádych tanca.

Plávala dlho. Nevedela, kam presne, no nechávala sa viesť svojím pocitom. Oči vnímali divokú krásu Amazonky, nové miesta, ktoré ešte nepoznala, ale jej myšlienky boli stále doma. Ani na chvíľu nezapochoybovala, že mala odísť. To však nijako nezmenšovalo jej smútok.

Zrazu ju predsa len niečo vrátilo naspäť k sebe – zazrela v diaľke po ľavej strane čierny pás. Srdce sa jej rozbúchalo...

Je to naozaj ona? Čierna rieka z môjho sna?

Bola to ona. Keď Katarína priplávala bližšie, otvoril sa jej zvláštny výhľad – mohutná masa tmavej vody sa vlievala do Amazonky, no nezmiešala sa s ňou, tiekli ďalej bok po boku, čierna vedľa žltej, dve, a predsa jedna.

Katarína zaváhala. S niečím takým sa ešte nestretla. Na chvíľu sa jej zmocnili pochybnosti a neistota, omotávali ju ako neviditeľná, nepríjemne lepkavá sieť.

Čiernu rieku som našla, čo ale teraz? Mám do nej vplávať?

Tak ako bola zvyknutá na žltkavo-hnedé vody jej rodnej rieky, tak ju tajomná temnota tej čiernej zneisťovala.

Čo ju v nej môže čakať? Ísť? Neísť?

Pred vnútorným zrakom sa jej premietol ten nedávny naliehavý sen. Videla v ňom čiernu aj žltú vodu, ale seba nie. No zacítila, že svoje poslanie tu ešte nespĺnila.

Rozhodla sa. Pomaly vyrazila k sútoku riek. Vplávala doň a... nestalo sa vôbec nič. Ani sama nevedela, čo čakala. Už trochu smelšie plávala ďalej, chvíľu v tmavej vode, chvíľu v žltej – celkom sa jej to páčilo. Usmiala sa. Bola tu! Byť v spojení so svojím srdcom, načúvať mu a dôverovať, bolo omamné, ten pocit ju objal ako láskavá náruč. Na nič nemyslela, v hlave mala čisto a jasno, len vnímala tento magický moment – tu a teraz.

A vtedy to prišlo. Celú ju zaplavilo náhle pochopenie – v každom z nás je svetlá aj tmavá časť. Tej tmavej sa nedá vyhýbať – treba ju prijať, spoznať, pochopiť... Tieto časti nás nie sú v konflikte, nemusíme si vybrať iba jednu z nich – vzájomne sa dopĺňajú a vytvárajú harmonickú jednotu. Bez čiernej vody bola Amazonka oveľa menšia, no práve s ňou nabrala na sile.

Aká je moja temná stránka? zauvažovala Katarína. V žiarivej mozaike jej šťastného života akoby tmavé miesta ani neboli...

No potom jej napadla Luna. Luna, ktorá sa na ňu hnevá a považuje ju za sebeckú.

Som naozaj sebecká? Asi áno, odpovedala si na svoju otázku. Položila som seba na prvé miesto. Odišla som od dcéry a od svojho druha, aby som naplnila svoju víziu... No vrátim sa bohatšia o túto skúsenosť, o toto poznanie, uvedomila si. A vlastne to obohatí aj ich. To predsa nemôže byť sebeckosť...

„Och, chýbajú mi!“ povedala sama sebe nahlas. „Idem hneď naspäť za nimi!“

Možno ešte nikdy sa necítila Katarína taká lúbená ako po návrate domov. Luna sa od nej ani nepohla, aspoň kúsočkom tela sa jej stále musela dotýkať, akoby ju strážila, aby zase

neodišla. No postupne sa dni dostali naspäť do svojich starých koľají, plynuli pomaly a lenivo ako tečúci med a srdce malej Luny sa upokojilo.

Vlastne už ani nebola taká malá. Rástla do pôvabu a sily, oči jej žiarili ako hviezdy a dychtivo vpíjali krásu okolo seba. Rodičia so zatajeným dychom pozorovali jej čarovnú premenu z delfínieho mláďaťa na stále viac a viac samostatnú, múdru a citlivú bytosť.

Katarína sa zdalo, že toto pokojné šťastie už vydrží naveky, že jej temná a svetlá časť si plynú a budú plynúť v harmónii, bez búrok a perejí. Ako sa len mýlila!

Nový sen bol ešte intenzívnejší než ten prvý. Videla v ňom, ako sa mieša sladká a slaná voda a tá sladká mení všetko okolo seba.

Keď Luna v to ráno zbadala Katarínu, zbledla. Už poznala ten výraz v očiach, nedal sa s ničím pomýliť.

„Nie!“ vykričla a pokrútila hlavou.

„Nie, nepustím ťa zase preč!“

Katarína sa smutne usmiala a chcela Lunu pohladiť. Tá cúvla.

„Nechaj ma! Už nie som malá, neuchlácholiš ma len tak. Ak ma ľúbiš, ostaneš so mnou!“ vychrľila na ňu s nečakanou prudkosťou.

Katarína mala pocit, akoby ju pichla jedovatým trňom. Nepoznaná bolesť ju paralyzovala, bola nezastaviteľná. Chvíľu nenachádzala slová – žiadne nemohlo preklenúť tú priepasť, ktorá sa náhle medzi ňou a dcérou vytvorila.

„Lunka,“ prehovorila nakoniec ticho, „láska je len vtedy láskou, ak dáva slobodu. Ak spútava a obmedzuje, ak v nej nie je pohyb, zmena a plynutie, láska umrie. Potreba vlastniť, kontrolovať, vytvoriť okolo seba ochrannú hradbu..., to všetko láske ubližuje, nedovolí jej rásť a rozvíjať sa. Luna...“ natiahla k nej plutvu.

No Luna sa bez slova otočila a odplávala preč.

Až do svojho odchodu Katarína Lunu nevidela. Tak veľmi, ako si to želala mama, tak veľmi po tom túžila aj dcéra; ale nešla za ňou. Nedokázala jej odpustiť, že ju opäť opúšťa.

Katarína sa niekoľkokrát skoro vrátila, napoly zmierená s tým, že sa pre rodinu všetkého vzdá, no volanie sna bolo také mocné, že to nemohla spraviť. Vlastne stále mohutnelo, celú ju vyplňalo, priam až poháňalo, aby už šla...

Plávalo sa jej veľmi ťažko. Hoci šla po prúde, mala pocit, akoby voda hustla, toľko síl ju stálo pokračovať.

Bola to dlhá cesta. Mnoho dní a mnoho nocí sa už vystriedalo – dní plných odhodlania i pochybností a nocí so stále jasnejším a naliehavejším snom o sladkej a slanej vode.

Raz ráno sa Katarína zobudila so slzami v očiach. Už nedokázala ísť ďalej. Chcela sa vrátiť, na všetko zabudnúť, žiť pokojný, jednoduchý život ako všetky ostatné delfíny. Okolo nej vládol krásny pokoj, no v jej vnútri to hučalo a vírilo.

Zrazu jeden zo slnečných lúčov prenikol cez masu vody až k nej. Pohladil ju na tvári a Katarína na svoje prekvapenie začula hlboký hlas. Akoby vychádzal zovšadiaľ, no hovoril priamo k nej: „Tvoj cieľ je už na dosah. Nevzdávaj sa. Tvoja dcéra to raz pochopí. Dôveruj jej. Túto cestu podnikáš aj pre ňu.“

Slané slzy sa už neudržali v očiach a stiekli Kataríne po tvári. „Ďakujem,“ zašepkala. Nevedela presne, komu ďakuje, možno to prehovorila sama Amazonka, možno slnko, kto vie? Niekedy nemusíme všetkému rozumieť.

Pomaličky sa pohla ďalej. Zdalo sa jej, že vo vode ešte stále cíti slanosť slz. To ale predsa nie je možné! Žeby na tomto mieste plakali aj iné matky, ktoré ich cesta odvieďa od detí? Možno sme všetci prepojení viac, než sa zdá.

No čím ďalej plávala, tým bola voda slanšia, už to začínalo byť až nepríjemné, keď vtom to Katarína zrazu pochopila. Uvidela miesto, kde sa Amazonka stretávala s oceánom. V jej predstavách riekou vlievajúcú sa do oceánu ten oceán zhltol ako žralok drobnú rybičku. Ale tu videla žltú vodu Amazonky ďaleko-predaleko za miestom, kde sa vliala do Atlantiku. Tak ako v nej cítila slanosť morskej vody, tak si sladká riečna voda vydobýjala svoj priestor v oceáne.

Všetko je v rovnováhe. V jednote. Plávam od dcéry, no zároveň sa jej tým približujem. Ona je vo mne a ja som v nej. Odchádzam, aby som jej dala priestor ísť...

Ísť? Kam? preľakla sa Katarína. Na predstavu, že by mala byť aj naďalej bez Luny, nebola vôbec pripravená. Jemne sa otriasla, aby uvoľnila napätie, ktoré jej bolestivo zovrelo telo a opäť sa pozrela smerom k oceánu. Očami kĺzala po vlnách, vnímala, ako žltá voda Amazonky postupne bledne a mala pocit, že spolu s ňou jej niečo uniká, že ešte nepochopila úplne všetko. Možno... Náhle uvedomenie ju úplne omráčilo. Možno sa musím vrátiť, aby to celé do seba zapadlo!

Domov skôr letela než plávala. Hnala ju túžba po dcére aj Jurajovi, zvedavosť aj očakávanie. Veľmi chcela rozlúsknuť túto záhadu, posolstvo, ktoré ešte ostávalo nejasné a neúplné.

Luna už na ňu čakala. Skôr, než stihla Katarína čokoľvek povedať; skôr, než stihla upokojiť srdce, ktoré jej už-už šlo vyskočiť z hrude, Luna vyhrkla: „Mala som sen, mami.“

Katarína prehltila guču v hrdle. Bola rozhodnutá byť statočná, dovoliť dcére všetko to, čo žiadala aj ona od nej pre seba – slobodu ísť za svojím osudom. No práve keď otvárala ústa, že jej to všetko povie, Luna dodala:

„Ale ja nie som ako ty. Ostanem doma. Žiadny pochabý sen ma od rodiny neodlúči.“

Katarína ostala bez slov, bez pohybu, akoby sa prepadla do nejakého zvláštneho prázdna. Dcérina výčitka sa nedala prehliadnuť. Avšak Katarína niekde v hĺbke cítila, že nevypovedaného je tam viac. Zároveň vnímala vlastné sklamanie z Luny a hnevala sa preto na seba. Vôbec tomu celému nerozumela a to ju vyvádzať z miery. Veď návrat domov mal priniesť rozuzlenie...

Ach, čo tam po tom. Tým sa budem trápiť neskôr. Teraz je tu Luna, ktorá ma potrebuje. „Lunka,“ obrátila sa k nej nežne, „môžeš mi povedať, čo sa ti snívало?“

Ostalo ticho. Luna sa súčasne chcela aj nechcela matke zdôveriť. Ešte sa na ňu hnevala, no túžila to všetko dostať zo seba von. Nevedela sa jej dočkať, ale ani za nič na svete by jej to nepriznala. Dúfala, že sa niečo stane, niečo, čo jej pomôže začať – no rovnako čakala aj Katarína. Nechcela na dcéru tlačiť, veľmi silno vnímala, aké krehké to medzi nimi práve je.

Ticho už začínalo byť neznesiteľné, dostávalo sa pod kožu a píchalo tam ako milióny malých ihličiek. Nakoniec to Katarína nevydržala, pohľadila Lunu a zašepkala:

„Som tu pre teba.“

Luna sa rozplakala. Horúce slzy jej stekali tvárou a ani studená voda Amazonky nemala silu schladiť ich. A takto vzlykajúc, vyrozprávala Luna mame svoj sen:

„Snívало sa mi, že mám odísť z domu a plávať až k obydliam ľudí. A tam... tam som sa im mala ukázať. Chápeš? Vyskočiť nad hladinu a dať sa im vidieť. Potom vraj pochopím tú najdôležitejšiu vec pre môj život.“

Stíchla, oči sklopené, no po chvíli spurne (i keď trochu neisto) dodala:

„Taká hlúposť!“

Teraz už Katarína pochopila, čo znelo v Luninom hlase, keď sa stretli. To nevypovedané, čo malo ostať skryté. Bol to strach. Riečne delfíny sa nikdy ľuďom neukazovali. Vyhýbať sa oblastiam, kde by ich mohli zazrieť, patrilo k múdrostiam odovzdávaným z generácie na generáciu.

Netušila, čo by mala povedať. Vlastne ani nevedela, čo by urobila ona. Žiaden z jej snov ju nevolal porušiť odveké pravidlá. Jasné, že ani túlať sa preč od rodiny nebolo bežné; keď sa zamyslela, tak nikoho takého nepoznala, ale to nebolo nič v porovnaní s tým, ísť k ľuďom. „A čo teda budeš robiť?“ opýtala sa napokon.

„Nič,“ Luna mykla hlavou, akoby sa jej to viac netýkalo. Hanbila sa za slzy pred svojou silnou a skvelou mamou, ktorá vždy všetko zvládla. No tá istá mama po ničom netúžila viac, než sa dcére zdôveriť so svojou neistotou, smútkom, bolesťou i obavami.

Prečo to neurobila? Kto vie. Možno, aby sa s Lunou od seba nevzdialili ešte viac. Možno preto, že ju nikdy nikto nenaučil, ako na to.

Keď nad tým neskôr Katarína premýšľala pritúlená k Jurajovi, musela si v tom tichu priznať, že sa jednoducho bála. Čo by na to Luna povedala?

Napriek Luninmu veľavýznamnému NIČ! sa však niečo predsa len diať začalo. Tá Luna, ktorá mala doteraz najradšej pohodlné zázemie rodičovskej náruče, začala podnikáť kratučké výpravy do okolia. Nikdy to vopred neoznámila a keď sa vracala, jej pohľad vravel, alebo skôr kričal: „Na nič sa ma nepýtajte a nič mi nehovorte.“

Katarína to sledovala a bojovala sama so sebou – má Lunu podporiť alebo varovať? Je čas jej dôverovať, alebo ju má ešte chrániť? Odpovedí nebolo, a tak tomu celému nechala voľný priebeh. Nech príde, čo prísť má.

Jeden večer sa Luna nevrátila domov. Ani jeden z rodičov nezažmúril oka. Veľa si toho nepovedali, ale ich vzájomná blízkosť im prinášala oporu. Katarína v spomienkach zabúdila ku dňom, keď sa rozhodla prvý raz vypočuť svoj sen a nasledovať ho. Nepochybovala vtedy o ňom ani trochu, nebolo sily, ktorá by ju zastavila. A zrazu... Zrazu sa jej pred očami vynoril obraz Amazonky v oceáne. Jej dravosť, s akou si prerazila cestu hlboko do tej slanej náruče. To som celá ja, usmiala sa. Keby som tak Lune mohla dať trochu z tejto dôvery a sebaistoty...

Jej myšlienka akoby ťahala za sebou ďalšie, no nie a nie ich zachytiť. Prečo mi teraz nejaký hlas nepovie, čo mám urobiť? Aké to bolo vtedy zvláštne... Možno to boli moje slzy, ktoré ten tajomný, odvšadiaľ znejúci hlas privolali. Ako slano vtedy chutili... Vlastne všetka voda začala byť slanšia, oceán už dával o sebe vedieť.

A v tomto momente to Katarína pochopila. Luna je vo mne a ja som v nej..., ale to neznamená, že máme byť rovnaké. Ja som nezastaviteľný prúd Amazonky v oceáne a Luna je tá jemná slanosť oceánu v rieke. Pomaličky do nej preniká, aj proti prúdu... Katarínino srdce zaplavila hrejivá istota. Luna to zvládne.

Luna medzitým plávala, pomaly a obozretne, ani sama nevedela presne, kam. Veď raz k ľudským obydliam musím doraziť, hovorila si. Čo bude potom, to netušila a zatiaľ na to ani nechcela myslieť. Vlastne ešte ani sama nemohla uveriť, že je tu. Je to mame napriek, alebo pre mamu? Sebe napriek, alebo pre seba? Och, kto sa v tom má vyznať...

Ponorená do myšlienok hneď nepostrehla, že sa vodou začínajú šíriť hlasy. Keď si to uvedomila, stuhla. Je to tu. Čo teraz?

Pravdaže sa bála. Ale bola tu! S každým metrom, čo sa vzdalovala od domova, bol jej sen jasnejší a naliehavejší, a tu, na tomto mieste, vyplnil každú jej bunku. Mala pocit, že až narástla. Už chápala, že ani jej mama nemohla inak, len sa nechať viesť. Silno zatúžila povedať jej to, cítiť jej blízkosť a objatie.

„Tak poďme na to, nech to už mám za sebou!“

Pripravila sa a už bez zaváhania vyskočila nad hladinu. Nevedela, čo sa stane, ale nadšené a rozradostené výkriky ľudí boli asi to posledné, čo čakala.

Vyskočila druhý raz, či sa jej to len nezdalo. Výkriky ešte zosilneli, stihla si všimnúť, že k brehu pribieha stále viac ľudí, veľkých i malých. Čo to len kričia?

Vyskočila tretí raz a už sa jej to vari aj trochu začalo páčiť... A vtedy celkom jasne začula: „To je neuveriteľné.“

„Nádhera!“

„Ružový delfín...“

Ružový? Čo nevidia dobre? začudovala sa Luna.

Pozrela sa na svoj obraz na vodnej hladine a na zlomok sekundy to zazrela: bola naozaj ružová. Ako sa to stalo? nechápala.

Kedy? Prečo?

Žiadneho iného ružového delfína nepoznala. Na malú chvíľu sa cítila veľmi osamelo, akoby nikam nepatrila. Ale hneď vzápätí ju takmer omráčil iný pocit, doteraz nepoznaný. Pociť vlastnej výnimočnosti.

„Áno, nikto nie je ako ja. A to je vlastne – úplne úžasné!“

Začala sa zvonivo smiať a krútiť a tancovať a znovu a znovu vyskakovala nad hladinu. Ľudia tam ešte stáli, usmievali sa, tleskali, ukazovali na ňu a vyzerali byť veľmi šťastní.

Luna nevedela, že tejto dedine stará šamanka kedysi dávno predpovedala, že im ružový delfín prinesie spokojný, radostný život v hojnosti a v mieri.

Nevedela, a ani nemohla, že tento deň sa už navždy bude oslavovať ako zázračný. No jedno predsa vedela – k tomuto ju viedol jej sen. Aby pochopila, kým naozaj je.

Keď priplávala domov, plakali všetci traja. Juraj hrdosťou nad svojou statočnou, krásnou dcérou, ktorá v sebe našla takýto poklad.

Katarína dojatím a vďačnosťou. Luna odišla ako pochybujúce, búriace sa a zranené dieťa a vrátila sa ako sebaistá, žiariaca, jedinečná bytosť, ktorá bude pre všetkých ostatných inšpiráciou. A navyše vďaka dcére pochopila posolstvo svojho sna.

A Luna proste šťastím. Priepasť medzi ňou a matkou bola preč. Strach, hnev, krivdu, nedôveru – to všetko odplavili neúnavné vody Amazonky. Už ju nič nespútavalo. Mohla čokoľvek. A vedela, že dokáže všetko.

Ako bežal čas, Luna svojou jemnou, citlivou múdrosťou učila aj ďalšie mladé delfíny načúvať svojmu srdcu. Bola svedkom mnohých dychberúcich, ale i nádherne jednoduchých príbehov a premien, a hoci jej sa už ďalšie sny nesnívali, stala sa súčasťou iných snov.

Ak niekedy budete pri Amazonke, ľahnite si na breh a započúvajte sa, o čom spievajú jej vody. Prezradia vám, že presne od tých čias sú všetky delfíny v nej ružové.

POĎAKOVANIE

Ďakujem tej najláskavejšej milovníčke kávy Martine Heš a celej skupine Spisovateľské cappuccino za hrejivý pocit, že som správne.

ANNA ĎARMATI: KTORÁ SOM JA?

Autor: Anna Ďarmati

Rok publikovania: 2025

Návrh obálky: Anna Ďarmati & Canva.com

Copyright © Anna Ďarmati, 2025. Všetky práva vyhradené.

